

Sygn. akt III Ca 956/21

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia Sądu Okręgowego Gabriela Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2022 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym sprawy

z wniosku Skarbu Państwa - Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w G.

z udziałem (...)(...)w S.

o wykreślenie hipoteki przymusowej i wpis hipoteki przymusowej

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 21 września 2021 r., sygn. akt Dz.Kw 14789/21

postanawia:

oddalić apelację.

SSO Gabriela Sobczyk

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił wniosek Skarbu Państwa – Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w G. o wykreślenie hipoteki przymusowej i wpis hipoteki przymusowej w księdze wieczystej nr (...).

W uzasadnieniu wskazał, że 9 czerwca 2021 r., Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w G., złożył elektroniczny wniosek o wpis w księdze wieczystej, w którym jako wnioskodawca domagał się: wykreślenia hipoteki przymusowej wpisanej w dziale IV księgi wieczystej KW Nr (...) na kwotę 1.575.394,50 zł oraz wpisania w tej samej księdze wieczystej na rzecz Skarbu Państwa – Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w G. hipoteki przymusowej na kwotę 1.310.088,00 zł w celu zabezpieczenia zobowiązań z tytułu podatku od towarów i usług za okres 05-09/2016r., 11-12/2016r., 04-06/2017r. W ślad za wnioskiem w dniu 10 czerwca 2021 r. za pomocą platformy (...) przesłano decyzję Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w G. z dnia 17.02.2021r., znak sprawy (...) - (...). (...).21.2020. (...) w przedmiocie podatku od towarów i usług za okres od 01.04.2016r. do 30.06.2017r. spółki (...). (...) sp. z o.o. w W.. Decyzja ta została przesłana jako dokument elektroniczny opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Postanowieniem z dnia 03 września 2021 r. referendarz sądowy oddalił wniosek. Wnioskodawca wniósł skargę na orzeczenie referendarza sądowego. W uzasadnieniu zarzucił, iż wbrew twierdzeniom przedstawionym w jego zasadniczych motywach do wniosku nie został nigdy załączony wydruk decyzji, a jedynie za pomocą platformy (...) decyzja podatkowa opisana we wniosku wieczystoksięgowym została przesłana jako dokument elektroniczny opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, gdyż jedynie w tej formie funkcjonuje w obrocie prawnym jako wydana w formie dokumentu elektronicznego.

Rozpoznając wniosek Sąd Rejonowy powołał się na brzmienie art. 626⁸ § 2 k.p.c.

Ustalił, że księga wieczysta KW Nr (...) prowadzona jest dla zabudowanej nieruchomości gruntowej oddanej w użytkowanie wieczyste położonej w W., stanowiącej pięć działek o numerach: (...) o łącznej powierzchni 0,3430 ha. W dziale II ujawniono prawo własności na rzecz Gminy W. oraz prawo użytkowania wieczystego na rzecz (...). (...) sp. z o.o. W dziale IV widnieje wpis hipoteki przymusowej na sumę 1.575.394,50 zł na rzecz Skarbu Państwa – Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w G.. Odnosząc się do zarzutów skargi wskazał, że nie jest ona zasadna. Wskazał na pogląd orzecznictwa sądów powszechnych, iż „zasadą jest, że wnioski składa się w sądzie wieczystoksięgowym na papierowym formularzu za wyjątkiem kategorii spraw rozpoznawanych w elektronicznym postępowaniu wieczystoksięgowym (art. 626⁽⁴⁾ k.p.c.)

Możliwość dokonania wpisu na podstawie dokumentu elektronicznego wynika bowiem z określonych szczególnych przepisów prawa takich jak: art. 626⁽⁴⁾ § 2 k.p.c. czy art. 626⁽²⁾ § 3⁽¹⁾ k.p.c.”. Sąd Rejonowy wskazał, że badany wniosek o wpis hipoteki przymusowej na podstawie dokumentu elektronicznego w postaci decyzji administracyjnej nie należy do spraw rozpoznawanych w elektronicznym postępowaniu wieczystoksięgowym. Wskazał, że tylko w elektronicznym postępowaniu wieczystoksięgowym istnieje pewność (ze względu na zastosowane rozwiązania techniczne), że dokument elektroniczny pochodzi od określonego podmiotu. Z uwagi na aktualnie wdrożone rozwiązania techniczne nie jest możliwa weryfikacja przez sąd wieczystoksięgowy decyzji administracyjnej wydanej w formie elektronicznej, a to pod kątem jej istnienia i treści. Sąd wieczystoksięgowy nie posiada między innymi instrumentu w postaci oprogramowania koniecznego do weryfikacji kwalifikowanego podpisu elektronicznego. Stąd znajdujący się w aktach księgi wieczystej wydruk decyzji sporządzony w związku z przesłanym na platformę (...) dokumentem elektronicznym nie może ze względu na swoją formę stanowić podstawy wpisu w księdze wieczystej. Sąd zatem wskazał, że w oparciu o przepis z art. 626⁽⁹⁾ k.p.c. oddalił wniosek wobec niewykazania nie istnienia lub usunięcia przeszkody do dokonania wpisu.

Apelację od tego postanowienia wniósł wnioskodawca. Zarzucił naruszenie art. 626⁹kpc poprzez jego zastosowanie uznając, że apelujący nie wykazał, że nie istniała lub odpadła przeszkoda do dokonania wpisu; art. 626⁴§1¹kpc poprzez jego niezastosowanie i uznając, że wniosek o wpis hipoteki przymusowej nie należy do spraw rozpoznawanych w elektronicznym postępowaniu wieczystoksięgowym, gdy z treści wskazanego przepisu wynika, że obowiązkiem apelującego jest składanie wniosku o wpis w dziale III i IV księgi wieczystej wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, art. 626⁴§2kpc poprzez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie dokumentu sporządzonego w postaci elektronicznej. Podnosząc te zarzuty skarżący wniósł o uwzględnienie apelacji poprzez uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji celem uwzględnienia wniosku i wpis hipoteki przymusowej. W uzasadnieniu wskazał, że przesłał wniosek w niniejszej sprawie w formie elektronicznej zgodnie z wymogiem art. 626⁴§1¹kpc. Ponadto przywołał art. 626⁴§2kpc, wskazując że do takiego wniosku dołącza się dokumenty stanowiące podstawę wpisu w księdze wieczystej, jeżeli zostały one sporządzone w postaci elektronicznej. Wskazał, że wykonał ten obowiązek przesyłając w postaci elektronicznej decyzję wymiarową. Przywołał art. 210§1 pkt 8 ordynacji podatkowej, które pozwalały na wydanie decyzji w formie dokumentu elektronicznego i opatrzenie jej kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Papierowa decyzja nigdy nie została w tej sprawie wydana ani podpisana.

Skarżący wskazał, że zważywszy na ustawowy obowiązek dołączenia do wniosku dokumentów w postaci elektronicznej, nie można mu czynić zarzutu z tego, że ten obowiązek wykonał, a jego wykonanie winno spowodować, że sąd będzie pewien co do pochodzenia dokumentu od określonego podmiotu bez konieczności weryfikacji decyzji sporządzonej w formie dokumentu elektronicznego, stanowiącego podstawę wpisu. Gdyby jednak sąd zamierzał dokonać weryfikacji podstawy wniosku czy też kwalifikowanego podpisu elektronicznego wnioskujący wskazał, że dał Sądowi taką możliwość, wraz z decyzją złożył potwierdzenie uzyskania podpisu elektronicznego przez osobę składającą podpis w przedmiotowej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie mogła odnieść skutku.

Wniosek w niniejszej sprawie dotyczył wykreślenia hipoteki przymusowej oraz wpisu nowej hipoteki przymusowej. W zakresie pierwszej części wniosku wskazać należało, że wnioskodawca nie przedstawił żadnego dokumentu, który mógłby stanowić podstawę wpisu (wykreślenia). Sam wniosek nie stanowi takiego dokumentu wobec braku wykazania uprawnienia do złożenia oświadczenia materialnoprawnego osoby, która go podpisała. Zwrócić należy przy tym na marginesie uwagę na brzmienie art. 111² ustawy o księgach wieczystych i hipotece (t. jedn. Dz. U. z 2019 poz. 2204), jednak dla zastosowania tego przepisu konieczne jest zawarcie innego żądania we wniosku niż miało to miejsce w niniejszej sprawie, a to wobec związania sądu wnioskiem o dokonanie wpisu(art. 626⁸§1kpc).

Odnosząc się do żądania wpisu hipoteki, podzielić należy wywód Sądu Rejonowego, że ze względów technicznych nie było możliwe, aby decyzja administracyjna mająca stanowić podstawę wpisu dotarła do sądu wieczystoksięgowego. Sam skarżący w skardze wskazał wyraźnie, że brak było technicznych możliwości dołączenia decyzji w formie elektronicznej do wniosku. Przesłana za pośrednictwem (...) decyzja dotarła do wydziału wieczystoksięgowego w formie wydruku papierowego nieopatrzonego podpisem. Taka jej forma zatem podlega ocenie w kontekście, czy może ona stanowić podstawę wpisu hipoteki.

Sąd I instancji prawidłowo ocenił, że żądany wpis nie może być dokonany ze względu na formę dołączonych dokumentów. W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że skrzynka e - (...) nie służy do obsługi prowadzonego w sądach postępowania cywilnego, a jedynie dla potrzeb działalności administracyjnej sądów. Zasadą jest, że wnioski składa się w sądzie wieczystoksięgowym na papierowym formularzu za wyjątkiem kategorii spraw rozpoznawanych w elektronicznym postępowaniu wieczystoksięgowym (art.626⁴ k.p.c.). Mimo wprowadzenia przez ustawodawcę obowiązku złożenia wniosku w niniejszej sprawie w formie elektronicznej i dostosowania się wnioskodawcy do tego obowiązku, wskazać należy, że badany wniosek nie należy do spraw rozpoznawanych w elektronicznym postępowaniu wieczystoksięgowym. Postępowanie takie zostało w pełni unormowane jedynie w zakresie tytułów wykonawczych wydanych w elektronicznym postępowaniu upominawczym (art. 783§4kpc). Wobec unormowania zawartego w art. 626⁸§2¹ kpc przed dokonaniem wpisu sąd wieczystoksięgowy w takim postępowaniu ma narzędzie, aby uzyskać pewność, że dokument elektroniczny stanowiący podstawę wpisu istnieje i pochodzi od określonego podmiotu.

Ustawodawca nie dał natomiast sądowi wieczystoksięgowemu narzędzia i unormowania wskazującego na sposób postępowania w zakresie weryfikacji prawidłowości dokumentu elektronicznego zaoferowanego jako podstawa wpisu w niniejszej sprawie (elektronicznej decyzji administracyjnej). W pełni w niniejszej sprawie znajduje zastosowanie art. 626⁸§2kpc, nakazujący badanie dokumentów stanowiących podstawę wpisu pod względem treści i formy.

Mimo zawarcia przez ustawodawcę w art. 626⁴§2 kpc zapisu o obowiązku dołączenia do wniosku elektronicznego dokumentu elektronicznego stanowiącego podstawę wpisu, wykonania tego obowiązku nie było to realnie możliwe z uwagi na braki techniczne systemu informatycznego przeznaczonego do obsługi postępowania wieczystoksięgowego. Sąd zaś nie miał i nie ma możliwości dokonania weryfikacji takiego dokumentu elektronicznego co do jego formy elektronicznej, w tym podpisu jak i co do tego od kogo on pochodzi. W art. 53 ust.1 a ustawy z dnia 27 lipca 2001r. Prawo o ustroju sądów powszechnych(t jedn. Dz. U. z 2020 poz., 2072) zawarto postanowienie, że system teleinformatyczny obsługujący postępowanie sądowe, utrzymuje Minister Sprawiedliwości. Jakkolwiek przepis ten wprowadzono do ustawy z dniem 1 grudnia 2021r., to jednak zważywszy na niego należy uznać, że systemem dedykowanym dla elektronicznego postępowania wieczystoksięgowego nie jest ePUAP.

Tym samym w niniejszej sprawie skarżąca nie była zwolniona z obowiązku przedstawienia dokumentów stanowiących podstawę wpisu w formie odpisu papierowego należycie poświadczonego urzędowo, co pozwoliłoby na stwierdzenie jego istnienia i pochodzenia od określonego podmiotu. Nie można zgodzić się z zarzutem apelacji, że tylko brak możliwości technicznych po stronie Sądu nie pozwala na dokonanie wpisu na podstawie zweryfikowanej w systemie elektronicznym decyzji, skoro w przepisach dotyczących postępowania wieczystoksięgowego brak odpowiedniej regulacji umożliwiającej dokonanie weryfikacji w/w dokumentów wydanych w postępowaniu administracyjnym. Istniejąca luka w prawie nie może uzasadniać dokonywania wpisu w księdze wieczystej wbrew przepisom prawa

normującym postępowanie cywilne. Z tych powodów zawarte w apelacji zarzuty naruszenia art.626⁹ kpc, art. 626⁴§1¹kpc i art. 626⁴ § 2 kpc uznano za chybione. Tym samym zasadnie Sąd Rejonowy uznał istnienie przeszkody do dokonania wpisu. Orzeczenie o oddaleniu apelacji oparto na art.385 k.p.c. w związku z art.13 § 2 k.p.c.

SSO Gabriela Sobczyk